

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Több-szöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Felülíratok és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége folyó hó 29—30-ik napjain tartotta rendes nyári közgyűlését.

Ezelőtt 15 évvel a nyári közgyűlés még június hóban tartatott, s így a vármegyei tisztviselő is élvezhette a nyári szabadságidőt. Ha jól emlékezünk azonban, 1896. vagy 97-ben megváltoztatták a megyei szabályrendeletet s azóta július hó végén tartatnak a közgyűlések s így maradt az alispánnak és a központi jegyző karnak csupán az augusztus hó a szabadságra, mert szeptemberben, mikor már minden vonalon ismét megkezdődik a nagy munka az állami és közigazgatási hivatalok műhelyében, a tisztviselő alig távozhatik szabadságra, a közigygyek menetének rovása nélkül.

Ezen körülményt azért említjük itt fel első sorban, hogy vezető embereink talán méltányolni fogják a tisztviselők nehéz helyzetét és jövőre meg fogják változtatni a szabályrendeletet.

Még azért is fontosnak találjuk e körülményt felemlíteni, mert a megyebizottsági tagok sorában is sűrűn hallottunk panaszokat azok részéről, kiknek a gépelést, furdózást stb. kellett odahagyni azért, hogy e fontos napon autonóm jogukat gyakorolhassák.

Nagy várakozással is néztünk e nap elé, mert két főszolgabíró és három szolgabíró kellett választani. — Az újonnan rendszeresített putnoki járás főszolgabírájának megválasztása csak könnyen ment, mert arra egyedüli jelölt volt, a 18 évet becsülettel, tisztességgel és páratlan ügybuzgalommal szolgáló *Molitorisz* Zoltán rimaszombati járásbeli tb. főszolgabíró. Nem úgy azonban a tornaljai járási főszolgabírói állásnak betöltése, melyre két erős ellenfél pályázott és pedig: ifj. *Hevessy* László tornaljai és ifj. *Szontagh* Zoltán rimaszombati járási tb. főszolgabírák. Mindkét jelölt régi megyei gentry családból, minden szép és jó tulajdonokkal felruházva, csak az volt közöttük a különbség, hogy *He-*

ressy 13 évet, *Szontagh* pedig ezideig 4 évet töltött a vármegye szolgálatában.

Már a folyó évi április hótól kezdve, a mikor megüresedett ez állás, megindult a korteskedés és a vármegye két pártra szakadva, tömörítette embereit a maga jelöltje mellé.

Az utóbbi hetekben, midőn következett a választás napja, már nagyobb hullámokat vert a korteskedés s mint észleltük, bizony abba keserű cseppek is vegyültek, de hát míg választási rendszer lesz, ez így volt a múltban s így lesz a jövőben is.

Féltünk, hogy a választás napján a hullámok ki fognak csapni, de dicséretére legyen vezérő férfaink böles tapintatának és nemes magatartásának, ez elmaradt.

A két tábor megütközött és abból 11 szó-többséggel ifj. *Hevessy* László került ki győztesen.

Most tehát, midőn már elült a harszó zaj és a fegyverek összecserélésének utolsó hangja is a múlté lett — legyen ismét csend és béke közöttünk.

A vármegyei közgyűlés iránt óriási érdeklődés mutatkozott. Reggel érkezett meg a külön vonat, melyen Tornalja, Rozsnyó, Jolsva vidékéről a kísérőkkel együtt 180-an jöttek. A megyei színház környéke érdekes, mozgalmas képet nyújtott. 10 órakor a nagy terem zsúfolásig megtelt.

Bornemisza László főispán meleg hangon üdvözölte a bizottsági tagokat, felkérte, hogy autonóm jogukat komoly megfontolással gyakorolják a választásnál, s a többség akaratának érvényesülése után simuljanak el az ellentétek, álljon helyre a béke és egyetértés.

Lukács Géza alispán terjedelmes, alapos és tartalmas jelentését dr. *Fornet* Gyula főjegyző olvasta fel. A közgyűlés a megyei közigazgatás minden ágáról és a lefolyt eseményekről referáló jelentést helyesléssel vette tudomásul s elfogadta az állandó választmány javaslatát, hogy ezután év zártával az alispán a közigazgatás állapotáról részletes jelentést állítson össze, s a tavaszi közgyűlés elé terjessze azt. Elfogadták azt is, hogy 1000 kor. évi javadalmazással egy közigazgatási gyakornoki állás rendszeresíttessék a központban. Kegyelettel emlékezett meg a jelentés az elhunytokról és különösen a tisztikar érde-

mes, ügybuzgó tagjáról: *Szentmiklóssy* Béla főszolgabíróról, kiknek emlékét jegyzőkönyvbe iktatják.

Ezután a putnoki új járás főszolgabírói állásának betöltése következett. A kijelölt bizottságba az alispán javaslatára *Haucay* Zoltán, *Marton* János és *Fáy* Árpád választottak, a főispán pedig *Hámos* Lászlót, *Mihalik* Dezsőt és *Pösch* Gyulát küldte ki. Az állásra egy pályázó volt: *Molitorisz* Zoltán rimaszombati járási szolgabíró, tb. főszolgabíró, kit egyhangulag nagy lelkesedéssel meg is választottak.

A tornaljai főszolgabírói állásra ifj. *Hevessy* László és ifj. *Szontagh* Zoltán kandidáltak. *Hámos* László elnöklété alatt folyt a szavazás. Leszavazott 292 bizottsági tag, ebből ifj. *Hevessy* László 151, ifj. *Szontagh* Zoltán 140 szavazatot kapott, így 11 szavazattal előbbi lett megválasztva.

A megüresedett 3 szolgabírói állásra dr. *Balogh* Ákos putnoki, ifj. *Kubinyi* Géza gömörpanyiti és *Ladányi* László rimaszombati lakos egyhangulag megválasztottak.

A főispán törvényadta jogánál fogva a szolgabírákat a következőleg osztotta be és pedig: Dr. *Alitisz* Aladárt Rozsnyóról Putnokra, Dr. *Szontagh* Vilmost Ratkóról Nyustyára, Dr. *Balogh* Ákóst Feledre, ifj. *Kubinyi* Gézát Rozsnyóra és *Ladányi* Lászlót Ratkóra.

A főispán *Máriássy* István árvaszéki jegyzőt tb. ülnökké, dr. *Mihalik* Ábriss Coburg hercegi alügyészt pedig megyei tb. alügyészé nevezte ki.

Lukács Géza alispán üdvözölte a megválasztott tisztviselőket, s ígéretet tett, hogy működésükben őket készséggel támogatja.

A főszolgabírói állások folytán megüresedett szolgabírói állásokban dr. *Alitisz* Aladár és *Szontagh* Zoltán a IX-ik fizetési rangsorba léptek elő.

A közgyűlés ezután a Felső 80-ik születésnapjának megünneplési módja felett határozott Tolnavármegye megkeresése alapján. Elhatározta a vármegye, hogy aug. 18-ikán diszközgyűlést tart. Gyülekezés d. e. 1/2 10 órakor a megyeházán lehetőleg dísz-magyarban vagy tekete ruhában. 3/4 10-kor istentiszteletrre megy a bizottság élén a főispánnal és tisztikarral. A róm. kath., református, evangélikus és izraelita templomban tartott istentisztelet után a megyeházára visszatérnek, a főispán újra megnyitja a közgyűlést, s felolvassák az ő Felsőéhez küldendő üdvözlő és hódoló feliratot, melyet *Lukács* Géza alispán gyönyörűen irt meg, s melyet a mostani közgyűlés *Szentiványi* Árpád pártoló felszólalása után egyhangulag elfogadott nagy tetszéssel.

A tárgysorozat többi pontjait egymásután tárgyalták. Debreczen város átíratát, melylyel a kormányhoz intézett azon felíratát, hogy az osztrák-magyar bank

TÁRCZA.

Nyilt levél Badiny Gyulához.

Iglófüred, 1910. jul. 26.

Kedves jó öreg Czimbórom!

Befejezett tény. Ismétlen furdőre kellett utaznom! . . . S nagy szerencse, hogy nem vagyok nőszemély, mert bizony Isten uccsegélyemre mondom, még a nyelvére venne ez a gonosz világ! . . . Így azonban bevallom Neked férfias nyíltsággal és őszintén: hogy „asszonyi furfang” tehetetlen száműzöttje vagyok . . . s hogy ravasz fondorlattal kieszelt családfantaság miatt kellett odahagynom őt lakom s hazámat! . . . s hogy száműzette az édes otthonból inkognitó jártam be Rónyát—Baranyát! . . .

Te tudod legjobban kedves jó Öregem, hogy a mint ismétlen beszámoltam iskolámban teljesített idegőrlő munkásságom egy évi eredményével, menekülve a tantermek bacillusokkal fertőzött poros légköréből, tüstént hozzá kellett fognom a félkegyelmű statisztikához, a különféle jelentések és számadások egybeállításához: szóval beletemetkeztem a hivatalos akták közé, melyeknek időre szabott pedáns elintézése az ember kedélyhangulatát morokussá, magát az embert pedig életuntá s örökösön zsörtölődő vén medvévé szokták alakítani.

S te pedig mint igaz jó czimbórához illik, megsokalva az állatkínzásig hajszoló robotos munkámat, nap-nap mellett rám-rámzörgtetted délutánoként egy 5—6 órátaján az ablakot és ki-kiesalogattál a kertedbe szalonna sütésre, felséges zsiros pirítósk, vadászpörköltök — és szalonsziványpecsenyék bőséges élvezetére. S rövid idő alatt ugy hozzá szoktattál a nomád pásztor-életmódhoz, hogy csakhamar tűzimádó pogány kurucza formáltál át a saját képmásodra. S a mint ezt a legnagyobb házi hatalom az „asszony” észrevette, nagy titokban, esendben el is internált Baranya—Szentlőrincze-

az öregebbik és mégis kisebbik fiamhoz, azon szent hiszemben, hogy ott talán majd soványabb kosztra fog a menyemasszony! . . . De bezzeg megjárta, mert a fiamuram, ki a nyári meleg időben megakarván kimélni feleségét a konyhai hősegtől, ugy rendezkedett be a kis kertjében, az ő nálok való tartózkodásom idejére, hogy azt a zsiros kosztolódást, a melyet felsőbb parancsra Batyiban nálad abban kellett hagynom, azt Szentlőrinczen unos-untig ugyancsak folytatnom kellett, a csirkék, kacsák és malacok nyáron sütésével tarkázva, sőt nagyokat inni rá az ő „Mecsek” kedveritő hegyeléből.

Mikor aztán az én édes apai szivem esordultig megtelt itt az örömtől, büszkén gyönyörködve kedves gyermekeim boldogságában, megirtam a feleségemnek vén bolond létemre körülményesen, hogy milyen igaz szeretettel fogadott a menyem! . . . s milyen zsiros bőséggel kosztol a fiam! . . . hogy szinte csaknem a cipőm talpából csurog már a szalonna zsír! . . . Postafordultával nyomban meg is kaptam rá a feleségem express ukázat, hogy hát csak sürgősen utazzam haza azonnal, mivel nagy baj van otthon a háznál! . . .

Alkotmányos érzületű férj lévén, jónak láttam a feleségem kívánságát (értsd: parancsát) teljesíteni: — azonban a lázas esomagolás közben akaratlanul is így sóhajtottam fel: „Istenem! . . . miért is kell nekem itt-hagynom ily hamar ezt a jó magyar vidéket? ahol ebben az izzó magyar légkörben az egész természet, az öreg nap, az ő „Mecsek” és az őrtálló „Zengőhegy” mind-mind a szabad, független Magyarország ujjaszületéséről álmodozik! . . . Mert lelke van itt a hegynek, erdőnek, mezőnek, szellőnek, patakknak, fűnek, fának és minden kődarabnak, melyek szebbnél-szebb regéket mesélnek a régi jó időkben. — Szabadabb és vidámabb itt a látóhatár, verőfényesebb és virágosabb a mező! . . . Jobbak és nagyobbak az emberek, mivel egyenes utakon járhatnak, nem olyan kanyargósan tekerőg utvasztókön, mint mi nálunk. — Itt egyformán süt mindenkire Isten áldó napja! . . . tisztább a levegő és más csillagok járnak! . . .

Szóval a menyországba se fogom magam jobban érezni, mint ahogyan itt éreztem! . . . mégis haza kellett utaznom a feleségem csalogató szózatára. S a mint váratlanul egy kettőre hazagurultam és a feleségem megpillantotta gömbölytűre torzult mosolygó arcomat, a következő szeretetteljes üdvözléssel fogadott: „Ugyan Józsi, miért nem tudsz jobban vigyázni az egészségedre? . . . hiszen ugy kihizlaltattad magadat, hogy dr. Kármán Aladár aligha nem Karlsbádba küld, már pedig én Iglófüreden szeretnék az idén nyaralni! . . .

Lásd, kedves barátom, hogy kipillant önmagától az asszonyi ravasz fondorlat titka! . . . a mely engem már haza érkezésem után harmadnapra kedélyes furdőző vigyezzé praedestinált.

El is indultunk hát a mult vasárnapon boldog egyetértésben furdőzni, természetesen az én határozott kívánságom és megmáshatlan térfias állástoglalásom alapján, Iglófüredre! melynek változatosan remek szép vidékét, üde zöld fiatal fenyveseit, szénától illatos hegyi rétejt, kristálytisza vízü forrásait, kigyózdva rohanó fodoros patakjait és ózondus életelixírjét már ugy is előnyösen ismerjük mindketten. De meg a furdő kiválóan jelles és szakképzett fiatal orvosa is régi jó ismerősünk, a ki tavaly nyáron ugy kiszapulta belőlünk a nyavalyát, hogy az elmúlt télen a mi kedves Duli barátunk patikája alig látott tőlünk otthon garast! . . .

Mivel pedig Iglófüredre a gondnokságnál jó előre bejelentettük, hogy f. évi jul. hó 23-án estére érkezünk meg — a figyelmes igazgatóság és rendezőség talán épen a mi tiszteletünkre — ugyancsak ezen a napon fényes hangversenyt és táncmulatságot rendezett a furdő bájdalu csalóányának Kordin Mariska k. a. öngagságának szives közreműködésével. — Mély sajnálatunkra azonban nem részesülhettünk a ritka műélvezetben, miután egy felsőbb égi hatalom rendelkezése folytán egy nappal későbbben érkezünk a furdőtelepre, mint a hogy terveztük. — A jövő szombaton, azaz jul. 30-án lesz itt az „Anna bál”, ezen aztán már magam is eljáróm majd a kállai-kettőst a feleségemmel! . . .

szerződésének meghosszabbítása esetén hasson oda, hogy a kibocsátható záloglevelek 300 millió koronában megállapított összege ötszázmillió koronára emeltesék fel, a megye pártolja.

Hontvármegye határozatára az aradi vértanúk emlékének megünneplése tárgyában azt határozták, hogy a vármegye megmarad az eddigi keretek közt és helyi ünnepélyeken méltatja az aradi vértanúk emlékét.

A hivatalos órák a közigazgatásnál továbbra is az eddigié maradtak, s a vármegye nem kívánja azokat összhangba hozni az állami hivatalok hivatalos óráival.

Somogyvármegye azon megkeresését, hogy a vármegyei, városi és községi szolgálatban álló orvosok szolgálati viszonya a tisztviselői karba való beillesztés útján rendeztesse, magáévá tette a közgyűlés és hasonló szellemben felir a belügyminiszterhez.

A magyar orvosok és természetvizsgálók aug. hó 21—24-én Miskolcra tartandó vándorgyűlésére szóló meghívó bemutatott. A vármegye képviseletével Lukács Géza alispán, Hámos László és dr. Meskó Miklós tiszti főorvos hivatalból és a jelentkezett Hünch Ede, Széman Endre és dr. Kármán Aladár bizattak meg.

A távbeszélő hálózat, a közkórház kibővítése, a székélezéptésből folyó per, az uthálózat javítása költségeire 120000 koronás kölcsön felvétele szükséges. A kölcsön-ügylet megkötésével alispán és tiszti főügyész megbizattak.

Még több kisebb jelentőségű ügy tárgyalott, melyekről jövő számunkban referálunk.

Iskolai értesítők.

Az idén valamivel később kapjuk az iskolákról szóló jelentéseket, mert ugylátszik a lezárt nyomdász-sztrájk akadályul szolgált a sajtótermékek megjelenésének. De így is eléggé idején kapjuk az értesítőket, a melyek világot vetnek az intézetek belső életére, egy évi működésére és iskolaügyünk szempontjából igen fontosak és nagy jelentőségűek ezek a nyomtatványok, a melyeket kevesen olvasnak át figyelemmel.

A rimaszombati egy. prot. főgimnázium 57-ik értesítőjét közli Veress Samu dr. igazgató. Bevezetőül az iskola nagy növendékének: Mikszáth Kálmának, mint rimaszombati diáknak életpályáját írta meg érdekesen, irodalmi adatokkal fűszerezve az igazgató. Illusztrációul szolgál a nevezetes író sikerült képe. — Ezután Bodor István 40 éves jubileumáról szintén az igazgató állított össze kimerítő értesítést, egyebek közt saját üdvözlő beszédét és lapunk 1909. december 7-iki tárczaikként idézve. A cikket igen hüfnékpé illusztrálja. Ezután jön az igazgató jelentése a lefolyt iskolai évről, benne az igazgató lendületes záróbeszéde a munka értékéről. Megtudjuk, hogy az iskola még nem kapta meg a szükséges újabb államsegélyt és így anyagi helyzete nem kedvező.

A tanulmányi kirándulásokról Horváth Zoltán számol be. — A tanári karnak 15 tagja van, ezek közül 2 protestáns vallás-tanára, a mi a vallástantásra igen kedvező helyzet és 1 tornatanár. A többi 12 tanár azonban nem látszik elégedőnek a többi rendes tárgy tanítására, a mit az is bizonyít, hogy 19. 20. sőt 21 heti óra is jut akárháynak s ezentelül még egyéb mellékfoglalkozás is az iskola körén belül. — A tanári kar a társadalmi és irodalmi téren is jelentékeny munkásságot fejt ki. A tanerők szaporítása nagyon szükséges.

A végzett anyag részletes kimutatása után az ifjúsági körök és egyesületek következnek. Van 2 önképzőkör, sakk- és olvasókör, dalkör, zenekar, tornakör, vívőkör. Az ifjúsági gyámintézet a jótékonyág gyakorlására vezeti az ifjakat. Elnöke Wallentinyi Dezső dr. A könyvtár és a szertárak kimutatásából megtudjuk azok gyarapodását. A házi tornaversenyről Sz. Benedek Gyula tesz jelentést. Jelentékeny az ösztöndíjak, jutalmak, tan- és tápdíjlemondások összege. Sikeres érettségi vizsgálatot tett 49 tanuló közül 41. A tanulói ifjúság névsora mellett csak az általános osztályzatot közlik, pedig helyesebb volt a régi eljárás: az egész osztályozás közlése. Sok tekintetben buzdító, jó hatása volt annak.

Egy szóval f. évi jul. hó 25-én, azaz hétfőn reggel Iglófürdőn virradtunk fel, melynek jelenlegi intelligens fürdőző közönségét még ez idő szerint nem volt alkalom színről színre szemügyre vehetni, annyit azonban már is hallottam fél füllel, hogy minden szoba megtalálta a maga megfelelő lakóját. Dél előtt 10 órakor beállítottunk a doktor urhoz, a ki „hasznos lyóval” fogadott, mint a feleségem: „Hogyhát biz én veszedelmesen ki vagyok hízva!” . . . miért is soványított kurára kell magamat fogni! . . . Szóval nem szabad sem ennem, sem innom! . . . (Jó hogy a lélekzetvételt is el nem tiltotta tőlem!)

Ezután előírta a napi életrend receptjét ekképen: Ezután reggel: felváltva „hűdég fűtődő” vagy „hűdég vizes lepedőzés” — kenés, dömöczkölés, zökesülés, pacskolás és alapos csépléssel.

Fűstökre: „fűgyő-illat” s rá egy pohár forrásvíz. Tízórási: „meredek hegymászás” — jó ebéd utáni sohajtozással.

Ebédre: „dara-, rizs- vagy burgonya leves”; — mellék-ételt felváltva: „zöld-bab, spenót, zöld-borsó vagy kelkáposzta” feltét nélkül; peccsenyének pedig esküis fehér husból készült sült. (Veres vastag húst egyáltalában nem szabad ennem.)

Megörültem a fehér-hus kijelölésnek — természetesen rögtön a szalonára gondoltam — és nagy örömmel mondtam a Doktornak: „rendben van minden! . . . kutyabaj, ha uszonnára jól lakhatom fehér-husu szalonával!” De ő hirtelen elvette az étvágyamat azon aggodalmas kijelentésével, hogy a szalonra már nem is veres, hanem fekete hus! . . . a mely nekem valóságos megölő méreg! . . . Nyomban le is esett az állam és olyan bájosan epedő pengő karika szemeket vettem a Doktorra, mint a milyeket Te vetettél hajdánban szegény megboldogult Miskolczy Pestára, melytől ajultan terült el szegény Pesta a padlón.

Uszonnára tehát ismét „meredek hegymászás” irt elő, mely sohajtozással a sült szalonna és a pirítós kenyérre.

A statisztikai táblák után az intézet vagyonkimutatását is látjuk. A tápintézetéről, a mely 103 növendéknek adott jó és olcsó kosztot, Horváth Zoltán gondnok irt jelentést, közölve a számadást összegezést és a vagyonkimutatást is. A jövő iskolai évre szükséges tudnivalókkal zárul az értesítő. Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a sok zavaró sajtóhíbat, a mi az értesítő sok helyét értelmetlenné teszi. Így a tanári kar két tagját jelentékenyen megfiatalította, jóval kevesebb szolgálati éveket adva nekik, — azután a tanulók általános osztályzata és a megjegyzés hemzseg a hibáktól. Lehet, hogy ez a baj a nyomdász-sztrájk tudható be, de igen kellemetlen.

A rimaszombati m. kir. állami polgári leányiskola és a vele kapcsolatos női kézimunka tanfolyam értesítője. Közli Kathona Géza igazgató. A czimlapon az új iskolai épület képe sikerült reprodukcióban látható. Az igazgató jelentés a női életpályák kérdését fejtegeti, de igen helyesen, a feminizmus szertelenségeivel szemben az arany középutat követi. Beszámol az intézet kebelében történt változásokkal és ünnepekkel. A felügyelő hatóságok és a tanerők következtetését. A rendes tárgyakat az igazgatót kivül 6 női tanerő látja el, a műténket az áll. elemi leányiskola igazgatója, mint óraadó; azonkivül 4 hitoktató és 3 egyházi énektanító szerepel az intézetnél. Az általános és részletes tantervből meg tudhatjuk a végzett anyag beosztását. A tanulók névsora mellett nem közli az osztályzati jegyeket. A statisztikai adatok után a könyvtárak kimutatása következik, de a szertárakról nem találunk jelentést. A jövő évi iskolai könyvek felsorolását igen helyesen tartjuk, még a kiadókat is pontosan közli. Ezután a női kézimunka tanfolyam részletes ismertetése következik, a melynek első évfolyamára 19. a másodikra 9 növendék járt. A magántanulók vizsgáiról és a jövő iskolai év tudnivalóiról szóló jelentésekkel végződik az értesítő.

A rozsnyói kath. főgimnázium értesítőjét Szemka Ödön igazgató közli. A katolikus nevelés szempontjából igen fontos vallásérkölesi momentummal kezdődik: a Mária kongregáció tagavató ünnepén tartott beszédet közli, a melyet maga Sipke Balás Lajos megyés püspök mondott 1909. december 8-án. Hazafias lelkülettel visszatekint a múlt nagy időire, a mikor vallásos lelkű nagyaink Jézus Krisztus anyját Magyarország védője gyanánt tisztelve, az ő erényeinek példáján lelkesedtek. Hogy maga a megyés püspök nem találja kisimyesnek a tanuló ifjúsághoz személynem szólani, ezt az idők öröndetes jelének és a vallásos szellem újjászületése reményének tekinthetjük s az apostoli lelkű főpásztor tevékeny buzgóságát dicséri. A Mária kongregáció jelentőségét és megalakulását Wahner Géza értekezéséből ismerjük meg. Következik az igazgató tollából egy érdekes értekezés a beszterczébányai tanterület igazgatóinak Losonezon tartott értekezletéről, a hol több fontos iskolaügyi dolgot tárgyalnak. — A tanári kar, jászóvári pr. montrei kanonokokból, rozsnyói egyházmegyei papokból és világi tanárokból áll, a kötelező tárgyakat 16 tanár látta el. A tanári kar tagjai társadalmi és irodalmi közhasznu működést is fejtettek ki. A heti 20—21 órák kívánatossá tennék a tanerők szaporítását. — A főgimnázium története kellő rendben közli a paedagogiai momentumokat. Kiemeljük, hogy az intézet igazgatója 74 ízben végzett hivatalos látogatást az egyes osztályokban s a tanítás menetének, a tanulók erkölcsi viseletének és tanulmányi előmenetelének körére kiterjesztett megfigyeléseiből szerzett tapasztalatait a hat ízben tartott ellenőrző értekezleteken terjesztette a tanártestület elé. — Ez a közvetlen érintkezés, többit ér minden papirospusztításnál és statisztikánál. Tettek néhány tanulságos kirándulást is. A tanítási anyag részletezését mellőzik, pedig ezt nem lehet egészen haszontalan dolognak tartanunk, mert így megtudják más intézet tanárai is, mit és hogyan végeztek máshol és esetleg okulhatnak rajta. — A könyvtárak és szertárak gyarapodtak. Az ifjúság tevékenységéről a Révai önképzőkör jelentése és a rajzkiallítás számol be. Ezután a tanítás eredményét közlik minden egyes tanuló jegyivel s a kiténtetett tiszta jelesek neveit nagyobb betűkkel szedték. Ez a mai osztályozási rendszer mellett helyesíthető, mert ösztönzésül szolgál. Az ösztöndíjak, se-

Vacsorára egy jó pohár aludt tejet rendelt holdvilág bámulások sétahangversemlyel megspékelve.

No! de aztán ezen eléggé változatos s mégis keserves napi életrend után már a második napon, aludtam is úgy, mint a juhász-bunda! . . . és álomban oly gyorsan és magasán repültem a végtelen légűrben, mint a milyen magasra semmitféle halálos nyaktörésre elszánt Blieriot vagy kinek nevezett vakmerő aviatikus sem fog soha még a legtökéletesebb repülőgépen se felrepülni! . . .

Az időjárás igaz nem kedvező a fürdőzésre, állandóan hideg — épen a feleségem kedve szerint való — a fürdővendégek azonban türelmetlenkednek és togvaczogva várják a melegebb időt. En csak kiállok a hideget valahogy, mert az általatok pazarul reám rakott vastag hájrétteg nem csak elcsigázott testemet, hanem még a lakószobánkat is ugyancsak bemelegíti.

Az időjárás mostohasága tehát engem nem izgat, hanem hogy ezt a seccsiossi életrendet kibírja-e a természetem sokáig, nem tudom! . . . vagy pedig idő előtt szöktet meg valamelyik szemrevaló jó hájas némbor!?

Látod, látod, kenyeres pajtásom! . . . ezt a nagybójt torturát most mint a Te és a tulajdon szerelmes fiam ki mondhatatlan zsiros kosztolása nagy szereteteteknek köszönhetem, melyért viszonzásul — ha innen ugyan az Isten szépen lesoványkodva hazasegít — bizony mind a kettőtököt nyársra huzlak a Badiny-kertben! . . .

De képzeljétek! a legesudálatosabb mindenekfelett azon körülmény, hogy ezen gyógyhatású életrend pontos és szigorú betartása mellett nemcsak a hajam és a testi erőm togy veszett módon, hanem a bugyellárisom tartalma is! . . . melyhez hasonló lyókat kívánok! . . .

Másik levelem több lesz és vidám . . .

És most Isten megáldjon kedves Gyuluskám!

Ölel öreg czimborád:

Törköly József.

gélyek, statisztikai kimutatások rovata után a jövő év elejére szükséges tudnivalók következnek.

Színház.

Megjötték mégis, habár egy héttel a hirdített terminus után, a nyári színészek, Fűredi Miksa társulata. Egy kissé vakmerő vállalkozás nyári színház nélkül színelőadásokra vállalkozni, de az idő nekik kedvezőre fordult, a mint jöttek, mindjárt hűvösebb lett. Az általános benyomás után itélve nemcsak az ugorka szezonban, de télen is megállaná a helyét ez a társulat s azért a közönséget felhívjuk, hogy egyéb mellékterületekre ne nézve, ne vonja meg pártfogását Thalia papjaitól, a kik a nyáron is megakarnak velünk ismertetni néhány jobb darabot. Közönségünk legnagyobb része nincs abban a helyzetben, hogy a budapesti nagyobb színházak előadásait évenként néhányszor látogathassa: nézze meg hát itthon, a mit ismerni szeretne és ne várjon a vidéki, kisvárosi színházról fővárosi előadást, hiszen ők sem jönnek a vidékre, ha mindnyájan a fővárosban szerepelhetnének.

Szombaton, július 23-án a „Dollár Királynő” Willner és Grünbaum 3 felvonásos operettje került színre bemutató előadás gyanánt. A bemutatkozás jó hatást tett a kevésszámú nézőközönségre s kiderült, hogy a társulatnak jó karmestere van, a ki ügyesen dirigálja a hanganyagot s ezzel a társulat primadonnája: Szepesi Szidi is megfelelően el van látva.

Vasárnap 2 előadás volt. D. u. 4 kor félhelyárakkal „A méltóságos csizmadia” című énekes bohózatot adták elő gyér látogatottság mellett. A darab komikumát jól kidomborították.

Este Bakonyi operetteje: „Az obsitos” került elő. Az érdekes darab meséje ugyan nincs lélektani abszurdumok nélkül, de a zene és énekszámok elég jól sikerültek. Hanem a sugónak erőteljes hangját igen jól ki lehetett hallani és ez sok szereplő tudására nem jó világot vetett. Kiváltak szerepeikben: Szepesi Szidi, Fűredi Miksa, Kellerné, az urak közül Péchi, Keller, Réthy és Fűzy Barna, a komikus szerepek fő alakítója.

Hétfőn félhelyárakkal csaknem telt házat hozott „Az erdőszleány” híres operette. Látszott, hogy régen készültek rá, hiszen ez volt egy héttel előbb bemutató előadásnak száma. Sokkal biztosabban tudták, elevebben, fűgőbben játszottak, mint az „Obsitosban”, kivált Szepesi Szidi arattott a czimszerepben babérokat. A császár szerepét elég jól felfogta Kovács.

Kedden Kövesi pompás bohózatát „Keszéri mézes-heteket” adták elő és az előadás jól mulattatta visszaszerezteivel, kacagatót félreértésével a közönséget, a mi a sikerült előadásnak is érdeme. Szepesi Szidi, Gyöngyösi Gizzi, Galambos Juliska jól beleillettek szerepeikbe s Szemesiné anyós szerepét is dicséret illeti: Keller, Kovács, Réthy jó partnereik voltak. Hanem a sugó hangja némely szerepnél igen erősen hallatszott s ez igen kínos és kellemetlen, a mi a jó előadás összhangját rontja. Ezen segíteni kell.

Szerdán Kada Elek: „Helyre asszony”-át játszották félhelyárakkal telt ház előtt. A sikerült történelmi színmű nem ismeretlen előttünk s most is eléggé összhangzatos, sikerült bemutatást láttunk.

Csütörtökön Bernstein Henry „Izrael” című színművét adták elő leszállított helyárakkal. A darabban a drámai erő hatalmasan megnyilvánul s ezt a fokozódó drámai erőt sikerrel produkálta Kellerné és Kovács. Gutlieb szerepét Keller alakította megfelelő ritinnal s a szerzetes nyugodt hangulatát jól eltalálta Szep Gyula. A mély csend és figyelem mutatta a darab hatását.

Pénteken Buday Honka vendégszereplésével „Luxemburg grófja” került színre. A darabot nálunk már többször adta más társulat, de azért telt nézőter mellett játszották. A vendégszereplőnő igen kedves, bájos megjelenés, hangja is kellemesen csengő, többször kihívták. Mellette a társulat tagjai harmonikusan játszottak.

Szombaton szintén Buday Honka vendégtolléptével „Az elvált asszony” című operett adták. Vasárnap délután „Náni”, este „Smokk család” került színre.

Egészben véve hangszólóunk kell, hogy törekedjenek komolyabb tanulmányra a társulat összes tagjai és szerepeiket jól tanulják meg: ne hallassék ki annyira a sugónak a közönségre kellemetlen hangja.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Kemény Andor kir. tábla bíró — Kemény Bertalan nyug. községi isk. tanító fia — városunkba érkezett.

Széman Endre prépost plébános, dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató és fia Géza t. hó 29-én hosszabb külföldi utra indultak.

Baksay József üdülés ezéjából a Tátrába utazott. Dr. Dörgő Gábor kir. törvényszéki bíró nejevel Erdélybe utazott, a vizaknai sósfürdőbe.

Institúrisz Endre városi ügyész és Tóth Béla városi mérnök szabadságidejéről már hazakerkeztek.

Dr. Zehery István vármegyei alorvos t. hó 28-án Vichnye-fürdőről hazakerkezett.

Szászi Korách Géza kir. járásbíró megkezdte nyári szabadságidejét, melyet a szülei háznál, a szolnok-megyei Csépe községben tölt.

Dénes gróf a krassószörényieknek. Andrássy Dénes gróf, a jótékonyasága ban kitogyhatatlan nemes főúr, e napokban 5000 koronát küldött a belügyminiszter kezébe a krassószörénymegyei árvízkarosultak fölségélyezésére.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja: ifj. Lokcsánszky Andor végzett joghallgatót közig. gyakornokká nevezte ki és szolgálatlétre a vármegyei árvászekhez rendelte.

Eljegyzés. Borass Géza köhegyi körjegyző t. hó 28-án tartotta eljegyzését Feleden Kohn Margitkával, Kohn M. ottani kereskedő és vendéglős kedves leányával.

Esküvő. Fejér Endrének, a dobsinai jégbarlang derék bérlőjének kedves és szép leánya, Malvinka aug. hó 9-én tartja esküvőjét Hegedűs Árpád kassai felsőkereskedelmi iskolai tanárral Dobsinán.

Kinevezés. A földmívelésügyi miniszter *Goldner* Ferenc nyustyai járási m. kir. állatorvost, díjas gyakorlót, a XI. fizetési osztályba m. kir. állatorvossá nevezte ki.

Áthelyezések. A földmívelésügyi miniszter *Vágy* Gyula járási m. kir. állatorvost Feledről Szepsibe, *Knoskó* György m. kir. állatorvost Rimaszombatból Feledre helyezte át.

Gyászrovat. Lapunk zártkörűen vettük a gyász-
hírt, hogy táji *Fáy* László t. hó 29-én Budapesten elhunyt. Az elhunyt régi vármegyei nemesi családjaik egyik fia nagynevű néh. *Fáy* Gusztáv volt főispánunknak. Az életerős térfuror csak nemrégiben hallottuk, hogy hirtelen aszmatikus beteg lett és baja nagyon is komolylyá vált. Bár orvosai és hozzátartozói aggódtak bajának komolysága miatt, mégis bíztak benne, hogy erős fizikumá meg fog küzdeni bajával. *Fáy* László a gentry-világnak egyik országos közismert alakja volt s mint az országos kaszinó egyik tagja különösen lovas és becsületbeli ügyekben volt kiváló egyéniség, kinek véleményét a nagyuri körökben ilyen alkalmakkor nem egyszer hallgatták meg. Kiváló vadász és sportmann, és törhetetlen tiszta jellemű férfiú volt. — Sokáig volt a rimaszombati választókerület képviselője, s mandátumát csak akkor tette le, midőn a Bánffy-kormány alatt a nagy politikai harcok megkezdődtek. Halálát *Fáy* Gyula volt főispánunk és kiterjedt rokonság gyászolja. — A temetés ma d. u. 4 órakor lesz Nyustyan.

Kinevezés. A rimaszombati vármegyei vasmű részv. társaság vezérigazgatója *Gabonás* Jánost, helybeli törekvő közigazgatási gyakorlót, a társulat szolgálati kötelességében számgyakornokká nevezte ki és szolgálatára az ózdi vas- és acélgépgyárhoz osztotta be.

Jubiláris lakoma. *Madarász* Pál pénzügyi tanácsos tiszteletére — abból az alkalomból, hogy mostan töltötte be 35. évi szolgálati idejét, — tisztársai és jó barátai holnap este a Széchenyi-kertben lakomát rendeznek. A lakomára aláírási iven lehet jelentkezni *Kosuch* Jánosnál.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Csizsár László pancsovai állami polgári fiúiskolai rendes tanítót eddigi minőségében a nagy-
rőzei állami polgári fiúiskolához

Lengyel László emléke. Alig mullott két éve, hogy *Lengyel* Lászlót, a nyugalmazott ref. lelkészt, a *Bornemisza* család költői lelkű papját az uzapanityi sírkertben elhantolták. Már már a feledés fátyola kezdett borulni e jó lelkű térfuror sírjára, midőn most arról értesülünk, hogy jó barátja: idb. *Hevesy* László gyűjtést rendezett, hogy sírja fölé a gömöri gentry-osztály, melynek az elhunyt általában kedvelt és nagyon becsült barátja volt, emléket emeljen. A gavallér és jó szívű *Bornemisza* Elemér a sírhantokat már körülkerítette, most pedig idb. *Hevesy* László 550 koronával számol be, melyen egy szép síremléket állítanak *Lengyel* Lászlónak. A kezvelet e szép megnyilatkozását mi is megörökíteni kívánjuk, mert az elhunyt lapunknak is jeles tollu munkatársa volt.

Halálozás. *Majkuth* István korompai plébános, ezimzetes kanonok t. hó 26-án Korompán 67 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön volt.

Orgonaavatás. A eszri református egyház aug. 7-én avatja fel új orgonáját, a mikor is délelőtt ünnepi istentisztelet tartatik, melyen nagytiszteletű *Csabay* Pál gömöri református esperes, *Dusza* János pelsőczy, *Dészy* Sándor páskaházi, *Réthy* Andor balogi, *Ablonczy* Pál kelenföldi, *Lőkös* Sándor vályi lelkészek lelkészi szolgálatot, *Szűcs* György rimaszombati, *Litkey* György tornaljai tanítók pedig kántori szolgálatot fognak teljesíteni. Dr. *Kallós* Jenőné urasszony solo énekével, *Ferenecz* Dániel, *Litkey* József, *Novák* Lajos, *Ablonczy* László, segédlelkészek, valamint a eszri református egyházi egyes kar összhangzatos éneklésükkel fogják az istentisztelet művészi színvonalát emelni. — Este a fűrdőhelyiségben dr. *Kallós* Jenőné urasszony, *Horváth* Ilonka, *Horváth* Olga urleányok, dr. *Pazár* László, *Erdeődy* Nándor, *Novák* Lajos, *Ferenecz* Dániel, *Litkey* József, *Ablonczy* László közreműködésével hangverseny és táncmulatság lesz. — A vendégek elszállásolásáról, ebéd és vacsoráról, valamint kocsikról az egyház előjárásága gondoskodik. Ebéd 3 korona, vacsora 1 kor. 60 fillér a fűrdővendéglőben. — Ez ünnepélyre és mulatságra külön meghívó helyett a nagyközönség ez uton hívatik meg.

Bankett. A megyegyűlés után a főszolgabíró jelöltek nagy ebédet adtak a *Tompa*-szállodában. A *Hevesy*-párt lakomáján volt alkalma tudósítónknak is részt venni és az ebéd lefolyásáról abban számol be, hogy azon több mint 160 ember vett részt. Az ebéd alatt sok szép toaszt is hangzott el. Ezek közül kiemelendő: *Kubinyi* Géza képviselő, *Hevesy* Bertalan, *Csabay* Pál ref. esperes, *Langhoffer* László polgármester, *Komáromy* Miklós, itj. *Hevesy* László, *Klein* Samu és *Hevesy* Benedek toasztjai. Az ebédet *Gede* István szállodás szolgáltatta fel jutányos árban és *Gede* Istvánné általános díszletre igen kitért magáért.

Pártszervezés. Még márczius hóban történt, hogy főispánunknál, a vármegyei közgyűlést megelőzőleg tanácskozásra gyűltek a vármegyei nemzeti munkapárt vezető férfai. Tanácskozásuk tárgyát akkor az képezte, hogy vajjon időszerűnek bizonyulna-e a képviselő választások előtt a nemzeti munkapárt megalakítása. Az értekezlet azonban akkor úgy állapodott meg, hogy nem találja időszerűnek a párt megalakulását. Most azonban főispánunk, midőn ez irányban több oldalról fel lett kérve, tolyó hó 25-ére meghívta az alispánt, a megyebeli nemzeti munkapárti képviselőket és minden választókerületből 1—1 bizalmi férfit. Meghívására megjelentek *Lukács* Géza alispán, *Kubinyi* Géza és *Farkas* Zoltán nemzeti munkapárti képviselők, *Pösch* Gyula, *Molnár* József, dr. *Stojkovic* Emil és *Dúszeghy* Dezső, még *Mihalik* Dezsőnek és *Bélik* Ivánnak kellett volna megjelenni, de elfoglaltságukkal mentették ki elmaradásukat levélben, melyben azonban bejelentették, hogy készséggel vetik alá magukat az értekezlet határozatának. Az értekezlet egyhangulag *Bornemisza* László főispánt kérte fel elnöknek, a jegyzői toll vezetésével pedig *Komáromy* István vm. tb. főjegyzőt, lapunk felelős

szerkesztőjét bizta meg. — A értekezlet hosszú eszmecseré után a következő egybangu határozatot hozta, melyet a lapokban is közzé tenni kívánt és pedig: „Az értekezlet olyan vármegyei politikai párt szervezését, a mely a vármegye autonóm életében és a vármegyei tanácskozási teremben politikailag kívánna érvényesülni, nem tartja kívánatosnak, sőt egyenesen kizárni kívánja, hogy a vármegyei közigazgatás személyi és tárgyi kérdéseit pártpolitikai szempontok irányítsák. Teljes törekvással kíván azonban közreműködni oly irányban, hogy az országos nemzeti munkapárt keretei az egyes választókerületekben mindinkább erősödjének és táguljanak s e végből a vármegyei életben, a hol a nemzeti munkapárt ez ideig megalakítva még nincs, mielőbb megalakuljanak.

Csizi Anna-bál. F. hó 23-án folyt le a híres hagyományos eszri bál fényesen. Eszri-fűrdő még nem oly régi, hogy az Anna-bál ottan oly hírnévre tettek volna szert, mint az ajnácskői és parádi Anna-bálak. Mégis már országosan kezd az is nevezetese válni, mert Csizben az ország minden részéből vannak fűrdő-vendégek, kik a megyei intelligenciával együtt ezidőn nagy számban vesznek részt az Anna-bálon. — Most is igen sokan voltak az a jelen s különösen a vármegyei ifjúság jelent meg nagy számban, kik hálásan *Hamegy* József fiú dírtokosnak és villatulajdonosnak, ki az összes fiatalság részére szíves volt villájában több szobát átengedni, mint vendégeik díjmentesen. — Az arany ifjúság reggelig a legjobb kedvvel mulatott.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 31-ikén, ma délelőtt ülést tart.

Becsületes találó. F. hó 29-én megjelent a helybeli pénzügyigazgatóságunknál *Mojzes* Andor rozsnyói hentes üzlettulajdonos és koresmáros dr. *Hajesi* Sándor rozsnyói orvos kíséretében. Ügyét az illetékes ügyosztályban előadván, iratainak kiemelése közben, pénztárvezetőjét az íróasztalra helyezte. Kértelem letárgyalatván eltávozott, miközben tárczáját szórakozottságból visszahagyta. Nagy volt természetesen az öröme, amőn egy óra elteltével pénztárvezetőjét érintetlen állapotban az ügyosztályvezető részére átadta.

Egyesületi évkönyv. Most jelent meg a „Gömör-Kishontvármegyei magyar közművelődési egyesület évkönyve az 1909-ik évről” *Váry* János titkár gondos összeállításában. Tartalmazza *Fáy* Gyula elnök lendülettel megnyitó beszédét, a mely hazafiai tájadalommal tekint a magyar nemzet válságos állapotára, a mely megsemmisítéssel fenyegeti kulturánk összes előmunkálatait. *Váry* János titkár jelentése rávilágít az egyesület működésére. Megtudjuk, hogy vármegyénk déli részén a lakosság 62 százaléka nem tud írni-olvasni. Hogy ezen a bajon segítsenek, *Pogány* István kir. tanfelügyelő, az egyesület igazgatója a múlt évben 5 helyen szervezett analfabéta tanfolyamokat s azok Gömörviden, Csomatelkén és Ajnácskőn sikerrel jártak az illető tanítók buzgó munkássága folytán. Hét helyen ismeretterjesztő előadásokat tartottak, még pedig helyenként 8—12 előadást s ezeket igen sokan látogatták. — Az egyesület 7 óvodát és 5 nyári menedékhelyet tart fenn s így összesen 557 gyermeket gondoztat. Az egyesület pártolja a *Krajan* című tót nyelvű hazafias lapot s elhatározta, hogy alkalmas magyar nyelvű népnaptárokat fog azokon a vidékeken kiosztani, a hol a nép a magyar nyelvet már az iskolában megtanulta. — Az egyesület évi bevétele 13,748 kor. 77 fillér, a kiadás ugyanannyi, leszámítva 72 kor. 23 fill. maradványt; a vagyon 214,117 kor. 54 fillér s így a hazafias egyesület elég tekintélyes anyagi erőforrással rendelkezik, de a kormány is támogatja évi segéllyel.

Vasutasok kegyelete. A losonezi forgalmi főnökség tisztikara szép jelét adja kegyeletes érzésének. Ezt igazolja a hozzánk beküldött meghívó, mely szerint boldogult emlékeztető *Rátz* Gyula forgalmi főnök síremlékének Losonezon, augusztus hó 11-ik napján tartandó ünnepélyes leleplezésére meghívják szerkesztőségünket. Az ünnepély sorrendje ez: Gyászistenisztelet délelőtt 8 órakor. Kivonulás Losonez állomásról testületileg a temetőbe 10 óra 30 perczkor. Leleplezés délelőtt 11 órakor. Ebéd a *Vigadó*-szálloda éttermében tetszés szerint déután 1 órakor.

Párbaj. *Mádi* Korcsák Dénes és *Szentiványi* Géza eszri fűrdő-vendégek, f. hó 25-én Tornalján kardpárbajt vívtak, melyben mindkét fél könnyen sebesült.

Ménelejtezés. A helybeli méntelepvezetőnél a szokásos selejtezés f. hó 26-án ment végbe s résztvettek azon a földmívelési miniszterium részéről: gróf *Szapáry* Péter min. tan. A debreczeni méntelep képviselőjében: *Perczel* Dénes őrnagy, parancsnok; a selejtezésen megjelent *Szentiványi* Árpád, a gazdasági egylet elnöke is. A méntelep berendezése és egész jelenlegi kinézése és vezetése a miniszterium kiküldöttének: gróf *Szapáry* Péternek legnagyobb elismerését és tetszését vívta ki s ennek a derék parancsnok: *Nagy* Aladár kapitány előtt ismételtlen kitéjezt is adott.

Vizsgálat. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztárnál f. hó 27—30-ig hivatalvizsgálatot tartottak az állami munkásbiztosító hivatal kiküldöttéi: *Csutor* K. számellenőr és *Imrefi* Gyula számtiszt. Az ügykezelés alapos átvizsgálása után a kiküldöttek a nagyszabási vállalati pénztár megvizsgálására utaztak el.

Nyári mulatság Felsősziklason. Rimaszombat és vidéke ifjúsága aug. hó 7-én Felsősziklás község határában a *Viverceskán* jótékonyozó nyári táncmulatságot rendezt 1 korona belépő díj mellett.

Katonaság átvonulása. A losonezi tüzezered f. hó 27-ikén városunkon átvonult. A nagygyakorlatok résztvevő tüzezered egy napot töltött városunkban s utját a kora reggeli órákban másnap folytatta.

Gyanus haláleset. *Sucha* János rimafürési jómódu gazdaember f. hó 26-ikán a klenóczi vásáron volt s ott két ökrét 760 koronáért eladta, a vásár öröme nagy áldomást ivott. Ittas állapotában ismerősei kérték tőle a pénzt, hogy biztonságban legyen, de ő nem akarta senkinek oda adni s utnak indult. Másnap f. hó 27-ikén a falu közelében az ut mellett levő réten halva találták az öreg *Sucha* s az eseted bejelentették a bíróságnak, mely elrendelte a hulla felboncolását. F. hó 28-ikán dr. *Kármán* Aladár és dr. *Hruska* János orvosok felboncolták a hullát dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró jelenlétében s kitént, hogy a 65—66 éves ember koponyája darabokra volt törve. A nyomozás folyik a titokzatos ügyben.

Vasutátvétel. A poltár—rimakokovai vasut pötfelülvizsgálatát f. hó 26-án ejtette meg a kereskedelmi miniszterium és vasuti főfelügyelőség részvételével a kiküldött műszaki bizottság. A vasutat a bizottság teljesen rendben találta.

Halálos végű átalakulás. Tiszolozon f. hó 25-én halálos végű vereség volt. *Sifrik* Pál és *Kriszka* János fűtőlázi munkások ugyan itt állapottban összevettek valamely felett, s csakhamar ököre mentek. *Sifrik* torkon ragadta *Kriszka* s az erőteljes 22 éves ember fojtogatni kezdte, közben ököllal verte fejét. Egy másik ember kiszabadította *Kriszka* a *Sifrik* markából, de az egy pillanat alatt összeesett és meghalt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, s f. hó 26-án dr. *Musotter* Miklós vizsgálóbíró dr. *Kármán* Aladár és dr. *Bleier* orvosokkal kiszállott a helyszínre, hol a hullát felboncolták az orvos k. — A tettest elfogták, de az ügyesség a kihallgatás után szabadlábra helyezte.

Tűzoltó mulatság Nagyrőczen. A nagy-
rőzei önkéntes tűzoltóegylet augusztus 7-én a városi fűrdőkert helyiségeiben jótékonyozó táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti díj: személynként 1 korona. Felülfizettek közönséggel fogadtatnak. A táncmulatság kedvezőtlen idő esetén is meg lesz tartva.

Jubiláló hitelszövetkezet. A csetneki hitelszövetkezet mostanában ünnepelte fennállásának 10 éves jubileumát. Az ünneplés egyszerű keretek közt maradt, a mennyben a közgyűlésen *Szontagh* Andor igazg. elnök előadta az elért eredményeket s ezek szép fejlődésről tanuskodnak. Így a tagok száma 258-ról 938-ra emelkedett, az üzletrészeké 432-ről 1113-ra; a betétek 31,959 kor. 32 fillérről 363,474 kor. 7 fillérré. A tartaléktőke az üzletrésztőkének 45 százalékát teszi ki. A kölcsönök kamatlába 6 százalék, a betéteké 4 százalék. A hitelszövetkezet jó vezetését dicsérik az elért eredmények s azt bizonyítják, hogy „munka és takarékoság mindig megtermi gyümölcsét: a vagyonosodást”; mint az igazgatósági elnök jelentésében írja.

A vidéki színészet rendezése. A vidéki színészet szervezetében a most ősszel kezdődő színházi évad több, nevezetesebb újítást hoz. Gróf *Festetics* Andor országos színészeti főfelügyelő magában a színtársulati kerület és terület rendszerben is több údvös reformot vitt keresztül. A legnevezetesebb ezek között az, hogy a területi igazgatók számát tízről hétre redukálta, miáltal csökkentette ugyan a területi igazgatók számát, de ezzel szemben több új kerületet alakított és egyzersmind lehetővé tette a daltársulatok ügyének évtizedek óta huzódó végleges rendezését. A területi igazgatók közt van *Rácz* Dezső: Nógrád, Hont, Árva, Liptó, Zólyom-, Bars-, Trencsén-, Heves-, Gömör-, Szepes-, Turóc- és Bodsodmegyék színingazgatójaként.

Anyakancza és eszri-díjazás. A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi augusztus hó 7-én Rimaszombán és f. hó augusztus hó 14-én Tornalján anykancza és kanezseskő-díjazást rendez. A díjazás mindkét helyen a vásártérre lesz megtartva és délelőtt 9 órakor kezdődik. A díjazásnak díjazatni fognak: a) szopos eszikkal elővezetett anyakanczák, b) 1—4 éves kanezseskők. A rimaszombati díjazáson a rimaszombati és rimaszombati járásban lakó tenyésztők, a tornaljai díjazáson pedig a rozsnyói, nagyrőzei, garamvölgyi, rakkói és tornaljai járásban lakó tenyésztők vehetnek részt állatjaikkal.

Sulyos baleset történt *Nemesradnóton* f. hó 26-án. *Strobel* József üvegfüvő, ki 2 hét óta volt alkalmazva a *Lukács* Dániel eszplógépénél, vigyázatlanságból a gép szájához került, ez oda kapta és lábán sulyos zuzódásokat és ezombtörést szenvedett. A sulyosan sérültet beszállították a kózkórházba.

Mulatság Rimakokován. Rimakokova község ifjúsága f. hó 24-én az *Olga* fűrdőkerthelyiségében nyári táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelmét tűzoltói szerek beszerzésére fordította. A beállott rossz időjárás dacára ugy a vidéki, mint a helybeli intelligens közönség az ifjúságot — eme nemes czél érdekében — igen jó akarattal támogatta. A táncmulatság 228 kor. 08 fillér összjövedelmet eredményezett s a kiadásokat leszámolva 135 kor. 35 fillér tiszta nyereséggel záródott. Felülfizettek: *Zlatnórol* özv. *Friedrich* Vilmosné 8 korona, *Novék* Béla, *Novék* Dezső 4 korona; *Ujantárvölgyről* *Treska* Ferencz 2 korona; helybeliek: *Rimakokovai* *Kuöpfler* Károly 8 korona, *Rozsnyovszky* Ferencz 4 korona, *Helló* János, *Csolsch* Miksa 3 korona, *Krausz* Simonné, *Klein* János 2 korona, *Steiner* Lajos, *Kuchta* András, *Takáts*, *Füzi* Rezső, *Ze'dner* Árpád, *Klein* Adolf, dr. *Banczik* Samu, *Neumann* Adolf 1 korona. A rendezőség a felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetet mond.

Büntető törvények és szabályok czim alatt *Faszy* György földink, székesfővárosi jegyző és *Szj* Géza m. kir. esendőrszázados szerkesztésében, egy igen sikerült zsebkönyv jelent meg, mely az összes büntető és kényszerítő törvényeket tartalmazza magyarázatokkal és döntvényekkel. Közigazgatási tisztviselőnek, ügyvédnek, jegyzőnek, községi előjárónak és esendőrségnek nagyon ajánlható e könyvecske. Kapható a Franklin társulatnál Budapesten.

Nyugtázás. „A putnoki műkedvelők” által 1910. július 17-én a „*Farkas* Gyula barangalap” javára tartott előadás és táncmulatság összes jövedelme 996 kor. 70 fill. Kiadás 290 kor. Tiszta maradvány 706 kor. 70 fill. Felülfizettek a következők: Gróf *Serényi* Béla földmívelésügyi miniszter 18 kor. *Putnoky* Mór 18 kor., özv. *Farkas* Gyuláné, 50 kor. özv. *Lőkös* Jánosné 18 kor. 40 fill. ifj. *Hevesy* László 8 kor. 80 fill. ifj. *Szlabéj* János 8 kor. 40 fill. *Izraelita* hitközség 10 kor. *Fekete* Nándor 6 kor. *Spurius* István 6 kor. *Fábián* László 5 kor. 80 fill. N. N. *Sáros* Patak 10 kor. N. N. 6 kor. *Albert* István 5 kor. dr. *Székely* József 6 kor. 80 fill. Gy. *Farkas* Gyula, *Friedl* György, *Tannenbaum* Bernát 3—3 kor. *Juhász* László, *Drexler* Jakab, *Kutrom* Imre, *Tannenbaum* Viktor, *Péter* Herman, *Dobránszky* Béla, *Szoffer* Jenő 2—2 kor. *Kóth* Ábrahám 1 kor. 80 fill. *Zsaskovszky* Ferencz 1 kor. 60 fill. *Hacsi* István 1 kor. 40 fill. *Bodon* Lajos 1 kor. 20 fill. *Lendvay* Mihály, *Schneider* V., *Lovesányi* Zoltán, ifj. *Földföldi* Ottó, *Bornóczky* L., *Ragályi* Lajos 1—1 kor. *Nemecz* Ede 1 kor. 40 fill. *Bodó* Pál, N. N., *Arany* Lajos, *Izsák* J., ifj. *Győr* János, *Kerekes* Kálmán 80—80 fillér, *Pongrácz* Béla, *Nagy* Lajos, *Pucsk* István, *Halász* János, *Forrai* János 60—60 fill. *Szebenyi* József 80 fill. *Böszörményi* Andor, N. N., N. N., *Keresztesi* J., *Simon* J. 40—40 fill. *Thomázy* K., N. N., 20—20 fill. — kiknek ezuton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

E. J. Helyben. Elbeszélést nem közölhetjük. Témája közönséges, sokszor elcsépett dolog. Fiatal leány kellemesebbet is találhat. A revolver-szerelme nem ideális valami. Irjon tömörebben, mert máskülönben nem tud megkülönböztetni a tárgyával s elb szelése szerzetefolyó és zavaros lesz, mint most is. Azután a helyesírásra is vigyázni kell! Mindez pedig nem annyira éreztetéstül, mint buzditásul legyen megírva. Próbálkozzék máskor is.

Nyiltér.*)

(E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerkesztő.)

Dr. HAAS ANDOR
ügyvédi irodáját **Andrássy-út 1 a. sz.**
alá helyezte át.

RÁBELY BÉLA. városi állatorvos
lakik: **Szifyjártó-utca 84. szám alatt;**
a gőzfürdő előtti kis utca sarkán.

A rimaszombati agyagipar

ajánlja: kütünő zsaluzsányi tűzálló agyagból égetett, saját gyártmányú
cserépkályháit.
Mindentféle színű és méretű kályhák igen nagy választékban állandóan raktáron.
Kályha átrakások és javítások pontosan eszközöltenek.
1-8 **Gyártelep és raktár:**
Kispást tér, Rimaszombat.

Anna-bál Várgedén.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy folyó évi **augusztus 7-én** Várgede szén-savas és vasas gyógyfürdőben fényes kivilágítás mellett

Anna-bált

rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a
Fürdő-kezelőség.

Belépti-díj az általunk megrendelt és éjtélután 2 órakor induló külön vonatra is jogosító jeggyel együtt 1 korona.
Kezdeté d. u. 5 órakor.

Eredeti „Pfafl” varrógépek,

valamint elsőrendű **KERÉKPÁROK**
dupla harangesapágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.

Kerékpáralkatrészeket
az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummit, pedálok, láncok, esengők, kormányok, sárvédők, kulcsok, szabadonfutó ágyak, esészek, konuszok, tengelyek stb. stb. mélyen le szállított nagybani eredeti gyári árban szállított vidékre is.

TIGERMAN ADOLF,
órászmester és ékszerész.

Rimaszombat. (a pénzügyigazgatósági épület.)

Eladó szőlő Putnokon.

Szépen beállított 3 holdas szőlő borházal együtt eladó Putnokon. Ugyanott kütünő ó-borok is kaphatók. — **Czim:** a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Losonci-utca 45. számú ház emeleti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellék-helyiségekkel bir, azonnal bérbe kiadó. Értekezhetni lehet a tulajdonos: **Zavadszky Edével** (rimaszombati konzervgyár.)

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is 4-*

TIGERMAN ADOLF

órászmester és ékszerésznél Rimaszombat.

Bérbeadó birtok.

Néhai Fodor Ágostonné feledi volt birtoka f. évi október 1-től bérbeadatik. Feltételek megtudhatók: **Szabó Lászlónál** Várgedén.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében. 5-*

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvetetik.

Kereskedő tanulókul

felvétetnek jó nevelésű fiuk **SZOYKA PÁL**
rövid-, szövött-, diszmnű- és divatárú üzletében
Rimaszombat. 1-3

Eladó ház.

Uri kényelemmel berendezett, a város legszebb és legegészségesebb helyén fekvő és csak néhány évvel ezelőtt épült ház, melyben négy szép nagy szoba, konyha, kamra, előszoba, pince; az udvarban kütünő vizű kut; mindentéle mellék-helyiségek és kert is van, — szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet: **Gaskó János** tulajdonossal Forgách-utca. 2-*

Átadó üzlethelyiség.

Erzsébet-tér 9. sz. alatt a volt **Seidner Géza**-féle bazar átadó. — **Czim:** a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

A Tornaljai Takarékpénztár

Ratkó nagyközségben
a „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja” czég alatt fióktelepet létesített, mely f. év július hó 19-ik napján működését már meg is kezdette.

A „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja” jogosult betétek elfogadására, váltó s kötvények ellenében kölcsön adásra. Ugyazintén folyósít törlesztéses és betáblázásos kölcsönöket is.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Tornaljai Takarékpénztár Igazgatósága és a „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja”-nak vezetősege.

A Tornaljai Takarékpénztár
Igazgatósága.

Kiadó üzlet.

Rimaszombatban, Rákóczy utca 18. szám alatt egy jó forgalmu üzlethelyiség 4 szobás lakással, magános nagy, tágas udvarral, **azonnal bérbe adó.** — Értekezhetni lehet: **Özv Mindszenty Bertalannéval.**

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványviz gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel; — még pedig igyunk a legjobbnak elismert, de legolcsóbbnak is és a legtöbb orvos által ajánlott

várgedei Valéria ásványvizet,

melynek gyógyító hatását kiválóbb balneológusaink a hírnevesebb gyógyásványvizekhez hasonlították. Kapható minden nagyobb csemege- és fűszerüzletben. Nagyobb megrendeléseket elfogad a kútközelőség **Várgede fürdőn.**

Kiadó lakás.

Kossuth-utca és tamásfalvi-út sarkán, egészen ujon átalakítva az emeleten egy **uri lakás:** 4 szoba, konyha, kamara minden hozzátartozó mellék-helyiségekkel **azonnal bérbeadó.** Értekezhetni ugyanott földszint: **Lusztig Menyhért** tulajdonossal. 2-*

Hirdetmény.

Rozsnyón: butorok, órák, asztalok, mosdószekrények, ívegszekrények, kredenzek, divánok, képek, konyhaedények, függönyök, ezinkből ülőkád, csákó, kard, magyar ruha, kerti asztalok, lóczák, zsalugáterek megvételre ajánlatnak. — **Czim** megtudható a kiadóhivatalban. 2-*

Eladó.

Rimaszombatban a Nagyhíd-utczában egy **gazdasági udvar,** a melyen **három cseleddlak, 40 db marhára ólak** és egy nagy **csűr** áll — szabad kézből eladó. — Értekezhetni a tulajdonos **Samarjay Jánossal** vagy **Molnár János** ispánnal. 2-3

HIRDETMÉNY.

Nagyőröcze rendezett tanácsu város tulajdonát képező s a várostól 1 1/2 kméter távolságban fekvő

fürdő,

az ahhoz tartozó melléképületekkel, 5 katasztrális holdat kitevő park és fenyvesekkel együtt, továbbá az

alsó- és felső korcsmák

a hozzájuk tartozó melléképületekkel és jogokkal együtt **1911. január hó 1-től** kezdődően **három** egymásután következő évre a folyó évi **augusztus hó 29-én** d. e. 10 órakor (héttől), a városháza tanács-termében megtartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni.

Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

A bérleti feltételek a városi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyőröcze, 1910. július hó 22-én.

Dr. Mihalik Dezső,
polgármester.

Hirdetmény.

345. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyőröczei kir. járásbíróságnak 1910. évi Sp. I. 93/3. számú végzése következtében dr. Bottó Milán ügyvéd által képviselt Huszák András javára 300 kor. s járuléka erejéig 1910. évi május hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2130 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, ló, koesi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyőröczei kir. járásbíróság 1910. évi V. 247/1. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetel, ennek 1909. évi márczius hó 1-ső napjától járó 5% os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 97 korona 88 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Jolsván, adesperes lakásán leendő megtartására **1910. évi augusztus hó 8-ik napjának** délutáni 5 órája határidőül kütüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyőröcze, 1910. július hó 23-án.

Holló Arzen, kir. bír. végrehajtó.

A Rimaszombati Keresked. és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

az **életbiztosítással** kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e czélból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. — A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. — Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosíthatja. **15 év elteltével,** a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, **vagyis 1000 K-nát kézhez kapja.** — **A mennyiben azonban már az első részlet befizetése után is elhaláloznék az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.** — Ha azonban a díjak befizetését 15 év alatt beszüntetné, **ugy betétjét kamataival bármikor kézhez kaphatja.**

A biztosításért évről-évre esökkenő minimális pótdíj fizetendő, mely az utolsó években már csak circa 2-3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20-60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000-1000 koronás tételt is jegyezhet.

A midőn a nagy közönség figyelmét erre az életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyenképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Rimaszombati Keresk. és Közgazd. Bank R.-Társ.